REMISSVAR
2026-10-14
li.remissvar@regeringskansliet.se
Diarienummer LI2026/01167

Småföretagarnas Riksförbund delar ambitionen att minska byggsektorns klimatpåverkan och har förståelse för att Sverige måste genomföra EU-rättens krav. Förbundet välkomnar att Boverket strävar efter ett minimalistiskt genomförande utan överimplementering. Förbundet anser dock att gränsvärdena vid införandet 2030 bör sättas enligt alternativ 3, det vill säga den nivå som Boverket föreslog i rapport 2023:20, och avstyrker därmed Boverkets förslag om alternativ 2. Förbundet avstyrker bestämt alternativ 1, som enligt Boverkets egen bedömning riskerar att slå ut i grunden lönsamma småföretag.

Skäl för alternativ 3

Boverket konstaterar själv att alternativ 3 i huvudsak är kostnadsneutralt, medan alternativ 2 bedöms öka byggkostnaderna med 3–8 procent. I ett läge med låg byggtakt, höga produktionskostnader och stora svårigheter för hushåll att efterfråga nyproducerade bostäder är varje ytterligare kostnadspåslag allvarligt. Kostnaderna förs i slutänden vidare till bostadsköpare och hyresgäster och riskerar att leda till att projekt skjuts upp eller inte blir av.

Boverket bedömer vidare att utsläppen i byggskedet ändå kommer att minska till ungefär den nivå som alternativ 3 motsvarar, genom EU:s utsläppshandelssystem (EU ETS), gränsjusteringsmekanismen (CBAM) och pågående teknikutveckling. Det är just dessa styrmedel som ska bära klimatomställningen inom materialproduktionen. Ett strängare nationellt gränsvärde riskerar, som Boverket själv påpekar, att delvis motverkas genom den så kallade vattensängseffekten inom EU ETS. Den ytterligare klimatnyttan av alternativ 2 är därmed osäker, medan kostnaderna för företagen är konkreta.

Alternativ 3 ger därtill en mjukare start för ett helt nytt regelverk. Gränsvärden, livscykelberäkningar, ny kommunal kontroll och nya sanktionsavgifter införs samtidigt. Små byggherrar, entreprenörer och underentreprenörer behöver tid att bygga upp kompetens, rutiner och verktyg. Det är rimligare att börja på en nivå som branschen kan hantera och därefter skärpa kraven stegvis, utifrån den fördjupade utvärdering Boverket föreslår inför varje skärpning, än att införa en nivå som redan från början kräver omställning och merkostnader.

Enligt Boverkets räkneexempel klarar 57 procent av byggnaderna i referensstudien gränsvärdet enligt alternativ 3 med genomsnittliga material, och 87 procent med en reduktion som bedöms vara kostnadsneutral. Alternativ 3 ger alltså fortfarande en styrsignal mot de byggprojekt som har högst klimatpåverkan, utan att belasta majoriteten av projekten med nya kostnader.

Förslaget innebär samtidigt en betydande ny administrativ och ekonomisk börda. Boverket bedömer att merarbetet uppgår till cirka 40 timmar per byggprojekt för att visa att gränsvärdet uppfylls, och därutöver 5–20 timmar för redovisning av livscykel-GWP – sammantaget 260–350 miljoner kronor per år för branschen. Byggkostnaderna bedöms öka med 3–8 procent. Det är kostnader som i slutänden belastar byggherrar, hyresgäster och bostadsköpare, och som relativt sett drabbar mindre aktörer hårdast eftersom de inte kan fördelas över många projekt.

Förbundet vill särskilt lyfta att nya grupper av företag berörs. Små underentreprenörer inom exempelvis installation, mark och grundläggning samt ytskikt kommer att behöva leverera mängd- och produktunderlag till klimatberäkningar – en uppgift de i dag sällan har vare sig rutiner, verktyg eller kompetens för. Detsamma gäller mindre fastighetsägare och privatpersoner som bygger sällan och som i praktiken blir beroende av extern expertis.

Förbundet ser även betänkligheter i att kontrollen flyttas till kommunernas byggnadsnämnder. Boverket konstaterar själv att det finns en betydande risk för att bedömningarna varierar mellan kommuner och att kompetensen i dag saknas. För företag som bygger i flera kommuner innebär detta bristande förutsebarhet och risk för längre handläggningstider. Ett nytt krav i bygglovsprocessen får inte leda till att redan långa handläggningstider förlängs ytterligare. Med tanke på att felaktigheter kan leda till kännbara byggsanktionsavgifter är det av största vikt att kraven är tydliga och tillämpas likvärdigt i hela landet.

Mot denna bakgrund anser Småföretagarnas Riksförbund att

- gränsvärdena bör införas 2030 enligt alternativ 3 och därefter skärpas stegvis först efter en fördjupad utvärdering av effekterna för små och medelstora företag, bostadsbyggandet och byggkostnaderna,
- Boverkets klimatdatabas med generiska klimatdata och standardvärden måste finnas på plats i god tid före ikraftträdandet, så att mindre aktörer inte tvingas ta fram egna underlag,
- tydlig nationell vägledning och enhetliga bedömningsgrunder bör tas fram för byggnadsnämnderna, så att kraven tillämpas lika i hela landet,
- det föreslagna statliga systemstödet bör tillhandahållas kostnadsfritt för både byggherrar och kommuner,
- förenklade krav och standardiserade lösningar bör utvecklas för småhus och mindre byggprojekt, så att kraven blir proportionerliga i förhållande till projektets storlek, och
- riktade informations- och utbildningsinsatser till små och medelstora företag bör genomföras via de kanaler de redan använder, såsom branschorganisationer och byggvaruhandeln.

Klimatomställningen i byggsektorn förutsätter att även de minsta företagen kan delta. Regelverket måste därför inte bara ställa krav, utan också ge småföretag rimliga och praktiska förutsättningar att uppfylla dem.

Ghassan Ghaziri — Ordförande Småföretagarnas Riksförbund

Magnus Ingvarsson — Styrelseledamot i Småföretagarnas Riksförbund